

Høringssvar vedr. forslag om ændring af direktiv 2001/18/EF - for så vidt angår markedsføring af genmodificerede mikroorganismer (GMM)

Sagsnr. 2024-5419 / Vedr. COM(2025)1031

Resumé af væsentligste bemærkninger:

Nærværende høringssvar udtrykker dyb bekymring over forslaget om at lempe kontrollen med genmodificerede mikroorganismer (GMM) ved at flytte risikovurderingen fra Direktiv 2001/18/EF over mod en produktbaseret vurdering i Novel Food-forordningen.

Hovedindvendingen er, at dette skift fjerner det nødvendige fokus på mikroorganismens samlede metabolisme og fænotype, og at mærkning af "low-risk-GMMs" ændres.

1. Svigt i risikovurderingen ved Novel Food-tilgangen:

Forslaget lægger op til, at mikroorganismer brugt i lukkede systemer (bioreaktorer) kan undtages fra visse GMO-krav ved at lægge det i Novel Food forordningen. Novel Food forordningen er designet til at vurdere isolerede stoffer, den er ikke gearret til at håndtere de utilsigtede "metaboliske bølgeeffekter", der opstår ved fx genredigering. Selvom et slutprodukt (f.eks. et protein) oprenses fra bioreaktorerne, kan selve GMM-processen efterlade sekundære metabolitter eller komplekse biokemiske biprodukter.

Ny forskning fra 2026 [1] vedrørende tarm-hjerne-aksen viser, at selv minimale mængder af mikrobielle metabolitter kan påvirke menneskets neurologiske systemer.

2. Manglende forsigtighedsprincip og biosikkerhed:

Ved at ændre Direktiv 2001/18/EF [2] for at lette markedsadgangen for bioteknologiske produkter, tilsidesættes biosikkerheden. Genredigerings iboende uforudsigelighed i mikroorganismens biokemi betyder, at det er vigtigt at udviklingen bliver styret. [3] En kategorisering af disse indgreb som "lav-risiko-GMM" baseret på teknikkens præcision er videnskabeligt reduktionistisk, da det ignorerer biologiens natur - såsom horisontal genoverførelse. Det kan sandsynligvis også bruges i økologisk landbrug, hvis det godkendes.

Konklusion:

Folketinget bør afvise en lempelse af GMM, der baserer sig på teknikkens præcision frem for biologiens kompleksitet. Der bør fortsat stilles krav om fuld fænotypisk og metabolisk risikovurdering af alle GMM. At fjerne fokus væk fra mikroorganismens biologiske processer er et svigt af forsigtighedsprincippet og udgør en potentiel risiko for folkesundheden.

Referencer og videnskabeligt grundlag:

1. Forskning i mikrobiom og neurologi (2026):

- "Gut microbes shown to directly shape brain function and evolution", *News-Medical Life Sciences*, 5. januar 2026. Link her:
<https://www.news-medical.net/news/20260105/Gut-microbes-shown-to-directly-shape-brain-function-and-evolution.aspx>
- "Genetically modified bacteria tested in humans stayed in guts of some people", *Science*, 17. juli 2025. Link her:
<https://www.abc.net.au/news/science/2025-07-18/genetically-modified-bacteria-clinical-trial/105538728>
- "Genetic influences on health can ripple through social groups via shared microbes", 18. december 2025. Link her:
<https://medicalxpress.com/news/2025-12-genetic-health-ripple-social-groups.html>

2. EU Lovforslag (Biotech-pakken, december 2025):

- **COM(2025)1031:** Forslag om ændring af Direktiv 2001/18/EF vedrørende markedsføring af GMM. Link her:
https://health.ec.europa.eu/document/download/34ae693f-9334-4824-b673-38598bae10f4_en?filename=biotech_dir-com2025-1031_act_en.pdf
- **COM(2025)1030:** Forslag til forordning om forenkling af fødevarerikkerhedskrav (Omnibus), herunder præcisering af regler for produkter fremstillet ved hjælp af GMM. Link her:
https://food.ec.europa.eu/document/download/b0817113-6edc-4219-b638-8060fee037d5_en?filename=horiz_omnibus_reg-com-2025-1030_en.pdf

3. Biosikkerhed og risikovurdering af GMM:

- "Biosecurity Briefing: The risks of deregulating Genetically Modified Microorganisms", *GeneWatch UK*. Link her
<https://www.genewatch.org/uploads/f03c6d66a9b354535738483c1c3d49e4/gw-biosecurity-briefing-fin.pdf> (om mikroorganismer fra side 9)
- "Emerging governance considerations for the deployment of genetically engineered microbes", 2026. Link her:
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1369527425001079>

Med Venlig Hilsen,

Klaus Loehr-Petersen, Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Isabelle Denaro, Self-sustaining Cities

Martine Seedorff, Københavns Fødevarefællesskab

Niels Aagaard, Det Fælles Bedste

Birte Brorson, Foreningen Økologisk Akvakultur

Ruth Marie Kondrup, Permakultur Danmark

Lotte Børresen, Praktisk Økologi

Christina Abildtrup Jørgensen, Frøsamlerne

Signe Glahn, Landsforeningen for Økosamfund

Lars Mikkelsen, Biodynamisk Forbrugersammenslutning

Rasmus Dose Sandorff, Økologisk Ungdomsbevægelse

Anders Led-Behrend, Frie Bønder - Levende Land

June Rebekka Bresson, Miljøbevægelsen NOAH